

Forfatter: Schandorph, Sophus

Titel: Udrag fra FRIGJORT (1896)

Citation: Schandorph, Sophus: "Vilhelm Vangs Studenteraar - Frigjort. - 1905", i Schandorph, Sophus: *Vilhelm Vangs Studenteraar - Frigjort. - 1905*, 1904-05, s. 357. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-schandorph08-shoot-idm140271715521680/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Vilhelm Vangs Studenteraar - Frigjort. - 1905

— Han har ingen Agtelse for mig, den Bonde-Frederik.

Da Bertel kom ind og saa Forstuens vaabenbehængte Vægge, tænkte han:

— Her maa nok lirkes smaat, for den gamle Brandmajor har jo et helt Lager af Sla'tøj.

Da han kom ind i Stuen, vilde han ønske, han var ude igen. Alle disse Billeder, de mørkfarvede Vægge og Draperier, den stærke Blomsterduft gjorde ham uhyggelig til Mode. Han turde knap følge Fru Cederhjælms Opfordring til at tage Plads. Han havde ingen Tillid til den store polstrede Lænestol; syntes, at han maatte synke saa dybt ned, at han kunde kvæles derved. Han følte gyngende Grund under sig, da han endelig kom til Sæde. Nu kom han til at tænke paa sit egentlige Ærinde til Søsteren. Med sin sædvanlige Letsindighed havde han forstaaet at jage det fra sig, men nu var der ingen Redning mere. Da Fru Cederhjelm et Øjeblik gik ud af Stuen, drog han et dybt Suk og sagde:

— Ja, det er et Satans Ærinde jeg har til Dig, Alma . . . rent ad Helvede til!

Ved en pludselig Vision dukkede Billedet af den københavnske Stue, af hendes Broder Laurids, forhandlende med de to Prokuratorer, Dokumentbunkerne, hendes tankeløse evindelige Skriven under frem for Alma. Aa — at hun aldrig kunde blive fri for den skrækkelige Fortid!

Fru Cederhjelm kom igen, beklagede, at hendes Broder ikke var kommen hjem endnu og tilføjede:

— Maaske De har noget at tale med Deres Søster om?

— Ja, mildest talt, Deres Naadighed, sagde Bertel og sukede dybt.

Da han var bleven ene med Alma, brast han i Graad, og Sveden sprak frem paa hans røde Pande. Han løftede sig op fra den store lave Lænestol og satte sig over Skrævs paa en Taburet, trak i sine Fingre, saa det knagede, og sagde halv højtideligt, halv ynkeligt:

— Ja, Alma! Jeg og Du vi har dog altid gjort Familien Ære, men det viser sig, at Laurids har baaret sig ad som en . . . mildest talt Skidrik, for jeg vil nødigt sige Kæltring . . . og da navnlig mod Dig.

— Mod mig? Jeg har jo givet Afkald paa ethvert Krav. Det har Kaptejn Hald sikkert bragt i lovlig Orden.

Bertel rystede fortvivlet paa Hovedet:

— Ja, men Laurids kommer s'gu i Tugthuset alligevel. Ja, hvem der nu kunde udvikle alt det Rageri for Dig, for jeg véd, Fa'en brodere mig, inte, hvor jeg skal begynde og hvor jeg skal ende. Du véd jo, at baade Laurids og Prokurator Springborg har gjort en smadrende Fallit, men hvem af dem, der har snydt den anden mest . . . ja, det véd kun Vorherre. — Ja, maaske Prokuratorens lange Granstavre af en Søster, for det er jo hende, som har rodet op i alt det Skidt . . . Ja, bare jeg nu kunde forklare Dig det . . . for den Hundromedar med Hugtænderne . . . kan Du tænke det . . . hun er i visse Maader vores Stifmoder. Den salfg Stenbider havde jo, som Bladene siger, mange Momenter af en Hanhund i sig, og han fik for mange, mange Aar siden et lille Væsen med det lange Strygebræt . . . Ja Smag og Behag er jo forskellige, for som hun nu ser ud! . . . Føj, føj! Men lad os tænke os, at der har været mere „Kyd“ paa hendes Lemmer i Fortiden. Naa, Vorherre gemte dette Barn, der, som en af Apostlene eller Profeterne siger, var avlet i Misgerning og undfanget i Synd. Saa var den gamle da saa fornuftig, at han ikke vilde tage Strygebrættet, men tog Din afdøde Moder, hvis Minde det være meget langt fra mig at ville tilsvine for hendes uskyldige Datter. Naa, Springborgeren, hun samlede Aar for Aar til Bunke af Ædder og Forgift op mod os, men den gamle forede jo baade hende og Broderen til at holde Kæft. Og saa slikkede hun nok Næsen efter nogle Skillinger til sig i den gamles sidste Vilje. Naa nu ligger jo Broderen paa sin R . . . om Forladelse — sin Bagfjerding, og nu mener han, at Laurids har snydt ham og stukket Obligationerne til Side, og hun med Hugtænderne mener, at Broderen har snydt hende. Saa har hun faaet Din forrige Kurator til at rode i Sagerne, og han siger, at nogle af de Dokumenter og Kvitteringer, som er skrevne under med Dit Navn, er falske; og at Laurids har skrevet baade Dit og Din Kurators Navne efter. Hugtanden siger, at hun ikke skal hælme, før baade hendes Broder og Laurids sidder paa Vridsløse. Det bliver en køn Pøl at rode i. Hva' Du?

— Uh, jeg vil ikke have med det hele at gøre. Lad dem snyde mig, saa meget de vil.

— Ja, se det havde jeg jo ventet af Din søsterlige Kærlighed og af Din . . . saa at sige, rene og uplettede Jomfrudom. Men naar Dokumenterne med de eftergjorte Navne bliver lagt for Dig paa Bordet, saa er det dog for meget forlangt, at Du skal aflægge falsk Ed paa, at Du har skrevet dem under . . . for véd Du